

**Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра обліку і фінансів**

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної ради
факультету
протокол № 1 від 26 серпня 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету інформаційних
технологій та економіки
_____/Тетяна ШТЕРМА/
«__» _____ 2025 р.

**СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Банківські операції»**

Освітньо-професійна програма:	<u>Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> <u>D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u>
Галузь знань:	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> <u>D «Бізнес, адміністрування та право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>Інформаційних технологій та економіки</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>Федишин Майя Пилипівна, кандидат економічних наук,</u>
Профайл викладача	<u>доцент, доцент кафедри обліку і фінансів</u>

E-mail: maiafedyshyn@gmail.com

Консультації четвер з 10.00 до 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Банківські операції» є сприяє формуванню у майбутнього фахівця сучасної науково-методичної основи про функціонування комерційного банку, отримання системи спеціальних знань з банківської справи і вмінь використовувати одержані знання при проведенні банківських операцій пов'язаних з здійсненням активних та пасивних операцій, наданням банківських послуг та забезпеченням фінансової стійкості банків.

Освітній компонент «Банківські операції» є складовою навчального плану, він є нормативним і базовим для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) і містить 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

2. Мета та завдання вивчення дисципліни.

Метою дисципліни є формування системи знань у сфері теоретико-методичних і організаційно-правових засад функціонування банківської системи, її ролі в економічному розвитку країни.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення змісту, завдань та функцій комерційного банку;
- аналіз методів здійснення банківських операцій та надання банківських послуг;
- вирішення питань організації роботи із основних напрямків банківської діяльності, виконувати банківські операції;
- аналізування стану кредитоспроможності позичальника та рівня фінансової стійкості банку.

Предметом дослідження дисципліни є діяльність комерційних банків, що пов'язана із здійсненням операцій та наданням послуг юридичним і фізичним особам.

знати:

- основні характерні риси сучасної банківської системи України, цілі, функції та принципи функціонування її окремих ланок;
- економічний зміст та механізми здійснення базових банківських операцій та надання банківських послуг;
- методичні підходи до проведення аналізу банківської діяльності;
- показники, які характеризують фінансовий стан банку; економічний зміст нормативів банківської діяльності;
- порядок здійснення регулювання, нагляду та контролю банківської діяльності;
- основи використання фінансових методів та важелів у системі фінансової безпеки банків.

вміти:

- оцінювати діяльність комерційного банку за різними напрямками;
- забезпечувати раціональне використання банківських ресурсів;
- аналізувати особливості взаємодії банківської системи з міжнародними фінансовими організаціями;
- виділяти напрями забезпечення стабільності банківської системи; - пояснити механізм дії та основні етапи забезпечення фінансової безпеки та фінансової стійкості комерційних банків.

3. Пререквізити

Вивчення дисципліни «Банківські операції» ґрунтується на знаннях з освітніх компонентів «Фінанси», «Гроші і кредит», «Банківська система» та взаємопов'язане з дисципліною «Фінанси підприємств».

4. Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи страхування.

Програмні результати навчання (ПР)

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання за спеціальністю:

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР24. Здатність ідентифікувати, аналізувати та запобігати корупційним ризикам у професійній діяльності.

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

- Тема 1. Види банків та організація їх діяльності
- Тема 2. Операції банків з формування власного капіталу
- Тема 3. Операції банків із залучення коштів
- Тема 4. Операції банків із запозичання коштів
- Тема 5. Операції з обслуговування платіжного обороту
- Тема 6. Кредитні операції банків

Змістовий модуль 2.

- Тема 7. Операції комерційних банків з цінними паперами
- Тема 8. Операції банків у іноземній валюті
- Тема 9. Операції з надання банківських послуг
- Тема 10. Банківські технології та інформаційні системи в роботі банків
- Тема 11. Забезпечення фінансової стійкості банку

6. Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання.

Способи організації пізнавальної діяльності студентів, спрямовані на засвоєння знань, формування умінь і навичок, що базуються на основі груп **методів навчання**:

- теоретичні методи;
- практичні методи;
- інтерактивні методи;
- методи самостійної роботи.

Система контролю поєднує сукупність методів і форм оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.

Методи оцінювання:

- усне опитування - (0-2 бали);
- письмове опитування - (0-2 бали);
- тестування; (0-2 бали);
- презентація результатів виконаних завдань, доповіді; (0-5 балів);
- аналітичні звіти; (0-5 балів);
- розв'язування практичних ситуацій; (0-2 бали);
- отриманий сертифікат з неформального, інформального навчання - (5 балів);
- публікація тез чи статті (5 балів);
- модульна контрольна робота (10 балів)
- підсумковий контроль – диференційований залік.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять, самостійної роботи впродовж семестру, модульних контрольних робіт за накопичувальною системою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати неформального та інформального навчання, наукової роботи).

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за певний період навчання студентів. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Залік:

Поточний контроль		Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

7. Література Основна

1. Банківські операції: у схемах і таблицях: навч.-наочн. посіб. / уклад. М.П. Федішин. Чернівці, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2021. 185 с.
2. Банківські операції і технології : практикум. Укл. О.М. Гладчук, М.Г. Марич, А.В. Марич, М.П. Федішин. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т, 2024. 252с.
3. Банківська система: навчальний посібник / укл.: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.
4. Банківська система : підручник / [М. Крупка, Є. Андрущак, Н. Пайтра та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
5. Марич М.Г., Федішин М.П., Полагнин Д.Д. Банківська безпека: навч.посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 197 с.
6. Полагнин Д.Д., Федішин М.П., Олексин А.Г. Банківська система: навч. посіб. 2-ге вид., доповн. і випр. Чернівці. БДФЕУ, 2015. 380 с.
7. Демчук Н.І., Довгаль О.В., Владика Ю.П. Банківські операції : навчальний посібник. Дніпро: Пороги, 2017. с.461
8. Капран В.І. Банківські операції: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2016. 208 с.
9. Ковальчук К.Ф., Вишнякова І.В., Савчук Л.М., Банківські операції : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2016. 161 с.
10. Копилюк О.І. Банківські операції : навчальний посібник. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 536 с.
11. Михайловська А.М. Банківські операції: навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2014. 648 с.
12. Міщенко В.І., Слав'янська Н.Г., Коренєва О.Г. Банківські операції: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2017. 796 с.
13. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-3 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
14. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 року № 679-14 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
15. Про акціонерні товариства : Закон України від 27 липня 2022 року №2465-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
16. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
17. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення стабільності системи гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 1 квітня 2022 року № 2180-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2180-20#n144>
18. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління НБУ від 28.08.2001 року № 368 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>
19. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
20. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 року № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
21. Попело О.В., Федішин М.П. Оцінка ризиків фінансової стійкості банківської галузі в умовах тривалих викликів. *Економіка та суспільство*. 2024. №68. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-183>
22. Федішин М.П., Репужинська О.С. Оцінка ефективності системи ризик-менеджменту банківської установи в умовах сучасних викликів. *Інфраструктура ринку*. 2024. Випуск 81. С.129-135. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct81-21>. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/81_2024/23.pdf

23. Dubyna M., Popelo O., Zhavoronok A., Lopashchuk I & Fedyshyn M. (2023). Development of the credit market of Ukraine under macroeconomic instability. *Public and Municipal Finance*, 12(1), 33-47. doi:[10.21511/pmf.12\(1\).2023.04](https://doi.org/10.21511/pmf.12(1).2023.04)
<https://www.businessperspectives.org/index.php/journals/public-and-municipal-finance/issue-428/development-of-the-credit-market-of-ukraine-under-macroeconomic-instability>

24. Федішин М.П., Чеботар О.С. Фінансова стійкість комерційного банку як необхідна умова його ефективного функціонування. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 70. С.165-170. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct70-29>

25. Margasova V., Kovalenko Y., Bereslavskaya O., Muravskiy O., Fedyshyn M., Kolesnik O. Instruments of monetary-and-credit policy in terms of economic instability. *International Journal of Management (IJM)*. 2020. Volume 11, Issue 5, May 2020, pp. 43-53 p. DOI:10.34218/IJM.11.5.2020.005 Article ID: IJM_11_05_005 URL: <http://www.iaeme.com/ijm/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=5>

Додаткова

26. Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях :навч.пос. 2-ге вид., перероб. і доп. / уклад. : Гладчук О.М., Ткачук І.Я., Харабара В.М. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 222 с.

27. Барна М. Ю., Руцишин Н. М. Розвиток банківської системи України у контексті державної політики відновлення економічного зростання : монографія. Львів : Растр-7, 2022. 408 с.

28. Зянько В. В., Спіфанова І. Ю., Коваль Н. О., Ткачук Л. М. Банківський менеджмент : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2022. 170 с

29. Вовченко О. С. Єгоричева С. Б.. Фінансова стабільність банків в умовах динамічного макроекономічного середовища : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2021. 233 с.

30. Банківські операції : підручник / О.В. Дзюблюк, Б.П. Адамик, Н.Д. Галапуп та ін. ; за ред. О. В. Дзюблюка. 2-ге вид., випр. і доповн. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 688 с.

31. Банківські операції: підручник / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін.; за ред. А.М. Мороза. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: КНЕУ, 2014. 608с.

32. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.

33. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М., Андрейків Т.Я. Кредит і банківська справа: підручник. Київ: Знання, 2018. 564 с.

34. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text>

35. Про затвердження Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : Постанова Національного банку України; Положення від 29.09.2022 № 210 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text>

36. Зелена книга з розвитку регуляторних технологій на фінансовому ринку України. URL: https://bank.gov.ua/admin/uploads/article/Zelena_knyga_2025_fin.pdf

37. Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні : Рішення Правління НБУ від 15.12.2017 року № 803-рпш / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr803500-17#Text>

38. Про затвердження Положення про ліцензування банків : Постанова Правління НБУ від 22.12.2018 року №149 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18#Text>

39. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з векселями в національній валюті на території України : Постанова Правління НБУ від 16.12.2002 року №508 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03>

40. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими

інструментами в банках України : Постанова Правління НБУ від 21.02.2018 року № 14 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014500-18#Text>

41. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків : Постанова Правління НБУ від 29.07.2022 року № 162 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text>

42. Про затвердження Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні : Постанова Правління НБУ від 25.09.2018 року № 103 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18>

43. Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України : Постанова Правління НБУ від 24.10.2011 року №373 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>

Інформаційні джерела:

44. <https://ac-rada.gov.ua> - Офіційний сайт Рахункової палати України.
45. <https://kmu.gov.ua>- Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
46. <https://mfu.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
47. <https://nbu.gov.ua>- Офіційний сайт Національного банку України.
48. <https://rada.gov.ua> - Офіційний сайт Верховної Ради України.
49. <https://sta.gov.ua> - Офіційний сайт Державної податкової адміністрації України.
50. <https://stat.gov.ua/uk> - Офіційний сайт Державної служби статистики України.